

Spännande kabeljuridik

Skada på elkabel kan uppkomma i samband med maskinarbeten. De personer som är beroende av ström är ofta benägna att framföra skadeståndsanspråk på grund av strömavbrott. Det kan i dessa sammanhang vara av intresse att bedöma vilka som har rätt till ersättning.

Av skadeståndslagen framgår inte vilken krets av skadelidande som är berättigad till ersättning i anledning av en sakskada. Enligt motiven till skadeståndslagen ankommer det istället på domstolarna att avgränsa denna krets. I praxis anses huvudregeln vara att de som lidit en ekonomisk förlust som en följd av att någon annan har drabbats av en skada (exempelvis kabelbrott) inte har rätt till ersättning. Ersättning utgår bara till den person som har lidit den primära egendomsskadan, exempelvis ägaren av kabeln. Domstolarna har dock i vissa "kabelfall" modifierat huvudregeln.

I rättsfallet NJA 1966 s. 210 skadades en elektrisk kraftledning vid trädfällning. Genom det strömavbrottet led tre bolag förlust genom driftsstörningar. Bolagen tillhörde samma koncern som det bolag som ägde kraftledningen. Högsta domstolen dömde ut ersättning till alla de tre bolagen med motiveringen att de hade "konkreta och närliggande intressen knutna till kraftledningen".

I rättsfallet NJA 1972 s. 598 hyrde en person ett torp där han bedrev hönseri. Försvarsmakten välte en björk som föll över den elledning som ledde till torpet och strömmen bröts. Skada uppkom genom att hönsen frös ihjäl. Högsta domstolen uttalade att den förlust som uppkommit inte var avvikande från vad typiskt sett kan inträffa i industriell och liknande rörelse. Torparen tilldömdes ersättning. Högsta domstolen har troligen ansett att torparen innehade ledningen på ett sådant sätt att han var att jämföra med ägare.

I rättsfallet NJA 1988 s. 62 hade en grävmaskinist skadat en elkabel som försåg ett företag med ström. Företaget krävde skadestånd av maskinisten för förmögenhetsförlust (stillestånd i fabrik) och för kasserat material. Högsta domstolen ogillade yrkandet ersättning för förmögenhetsförlusten men dömde ut ersättning för kasserat material. Motiveringen var att förmögenhetsförlusten – till skillnad mot det kasserade materialet – var sådan följdskada som enligt med huvudregeln inte var ersättningsgill.

Av rättsfallen får anses framgå att ersättning för följdskador i vissa undantagsfall kan utgå till den tredje man som har *konkreta och närliggande* intressen knutna till den skadade kabeln. Om kabeln däremot betjänar ett *stort antal* intressenter är skadan i regel inte ersättningsgill, även om skada normalt uppkommer i dessa sammanhang.